

אמנה (מס' 103) בדבר הגנת האמהות (מחודשת), 1952

הועידה הכללית של ארגון העבודה הבינלאומי, אשר כונסה בג'נבה על ידי הגוף המנהל של משרד העבודה הבינלאומי, במושב השלושים-יחמש ב-4 ביוני 1952, ואשר החליטה לאמץ הצעות מסוימות בנוגע להגנת האמהות, הוא הסעיף השביעי בסדר היום של המושב ואשר החליטה כי הצעות אלה צריכות ללוש צורת אמנה בינלאומית, מאמצת היום הזה עשרים ושמנה ביוני 1952, את האמנה הבאה, שייקרא לה האמנה להגנת האמהות (מחודשת), 1952.

סימן 1

1. אמנה זו חלה על נשים המועסקות במפעלי תעשייה, בעיסוקים לא תעשייתיים ובחקלאות, כולל נשים המשתכרות מעבודה בביתן.

2. לענין אמנה זו המונח "מפעל תעשייתי" כולל מפעלים ציבוריים ופרטיים וכל ענף מהם וכולל במיוחד –

(א) מכרות, מחצבות ומפעלים אחרים להפקת מחצבים מן האדמה;

(ב) מפעלים לייצורם של מוצרים, לשינויים, ניקים, תיקונים, קישוטם, גימורם, התאמתם למכירה, פירוקם או הריסתם או תעשיות לשינוי צורתם של חמרים, לרבות מפעלים העוסקים בבניית אניות, או ביצירה, טרנספורמציה או תמסורת של חשמל או כוח מגיע מכל סוג;

(ג) מפעלים העוסקים בבניה ובעבודות הנדסה אזרחית, בכללן עבודות הקמה, תיקון, התזקה, שינוי והריסה.

(ד) מפעלים העוסקים בהסעת נוסעים או סחורות בדרכים, מסילות ברזל, ים, מעברי מים פנים-ארציים או באויר, כולל טיפול בסחורות במספנות, ברציפים, במחסני נמלים, במחסנים או בשדות תעופה.

* ניתנת להלן כפי שפורסמה ב International Labour Conventions and Recommendations, 1919-1991, volume I בהוצאת International Labour Office, Geneva. וראה המלצה מס' 95 – שם בעמ' 575. על אמנת העבודה הבינלאומית (מס' 89) להגנת האמהות, לאיסור עבודת לילה של נשים ולאיסור או הגבלה של עבודת נשים בעיסוקים המסוכנים להן, ראה בפרק אחד עשר בספר "העבודה במשפט העמים" מאת מר צבי ברייב ז"ל, הנשיא הראשון של בית הדין הארצי לעבודה (נצ. ברייב, העבודה במשפט העמים, עם עובד, 1969), בו מצויינת בעמ' 193, העובדה שישראל לא אישרה את האמנה כשמניעה היא בעיקר, בהעדר חוק ביטוח-בריאות שבלעדיו אין להבטיח לעובדת את השירותים הרפואיים שהאמנה מחייבת אם כי מניעות אלה הוסרו בהסתייגות דמי האישומי בחוק הביטוח הלאומי, ראה בפרק 10.7.9, להלן, בחוק מס מקביל, ראה בחלק 10.16 לכרד ב' לקובץ ודמי מחלה, בחוק דמי מחלה, ראה בחלק 10.17 לכרד ב' בקובץ.

על אמנות עבודה בינלאומיות כמקור לפרשנות, ראה פסה"ד בפרק 10.15.01, לכרד ב' בקובץ, הן בכללי פרשנות, תחת הכותרת "על היזקקות למקורות זרים".

בד"ע שם/4-18, ההסתדרות הכללית ואח' – עיריית ת"א, פד"ע כרד י"ב, עמ' 52, נפסק כי אמנה בינלאומית אינה חופפת לחלק של המשפט הפוזיטיבי, על-ידי אישורה על-ידי ישראל. אך יחד עם זאת, ההנחה היא שמדינת ישראל מכבדת את חובותיה במשפט הבינלאומי ואינה מחוקקת תוך הפרתו. יודגש שבתחום משפט העבודה הבינלאומי ואישור אמנות עבודה בינלאומיות, הולכת ישראל, מאז החלה לאשר אמנות אלה, בדרך מיוחדת. הדרך היא, הפניית תשומת הלב של הכנסת לכוונה לאשר אמנה בהקשר לדבר חקיקה. על כן, במידה והדבר תלוי בפירוש החוק, במסגרת הסותרת לכך – יש להימנע מפירוש המביא להפרת המשפט הבינלאומי המחייב את המדינה, בג"צ 103/67, "דה אמריקן אירופין בית-אל מישן" נ. שר הפנים ואח', פד"י כרד (א2), עמ' 325, בעמ' 333, ע"א 65/67, דנותה קורס ואח' נגד וולף קירשן; פד"י כרד כ"א(2), עמ' 20, בעמ' 26.

הוא הדין להמלצת עבודה בין לאומית, ראה דב"ע לנ/9-3, "צרי" – ריקסו, פד"ע כרד ד', עמ' 447, בעמ' 492, בו נאמר כי בית-הדין ער לכך שהמלצת עבודה בין-לאומית אינה מחוזה מקור לאכויות וחובות במשפט הישראלי, אך משבאים לקבוע מה מתיישב ומה אינו מתיישב עם "מושגי יסוד של יחסי עבודה", סותר ומותר ללמוד מההמלצה, שהרי ודאי משקפת היא את הרצוי, ובשום אופן אינה משקפת את הפסול.

1. במקור אמנה זו מופיעה הסלה מפעל במובן undertaking – המתרגם.